

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Jigme Singye Wangchuck National Park (JSWNP), describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2021 under Jigme Singye Wangchuck National Park are:

1. Revival of waterhole in Tamala
2. Construction of retention wall in Tintgibi
3. Office and staff quarter renovation in Langthel range under JSWNP.
4. Construction of riverbank protection wall in Reeti under Jigmechholing gewog of Sarpang dzongkhag.
5. Restoration of Alpine Meadows in Wangjela

བོད་ལྗང་བཅུད་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ ཁ་བ་(Category B) རང་ལུ་ཚུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏི་སྤྱད་སྒྲིབ་ས་ཁོངས་ནང་སྤྱོད་མེད་མི་མེད་དང་ ཡང་ན་ སྤྱད་སྒྲིབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏི་འཚོ་བ་སྤྱད་སྒྲིབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྤྱོད་མེད་མི་མེད་ ཡང་ན་ གཤམ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་འབྱུང་ནི་ཉེན་ ཁ་ཡོད་པ་ད་ གཤམ་སྤྱོད་གཞོན་པ་འབྱུང་པ་ཅེན་ གཞོན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་གསལ་ས་གནས་ནང་རྒྱང་མ་ཅིག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞོན་ཉེན་མར་པལ་རྒྱབ་ནི་དང་ ཅ་མེད་ཡང་གཏང་ཚུགས་པ་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྷན་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་ མི་ཕྱེད་གཉིས་ལུ་ཡུན་བརྟན་གྱི་པན་པ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་གི་མ་ཚད་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་གྱི་སྤྱི་བྱས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོ་པ་ད་ མི་དམངས་གྲོས་བསྟུན་དང་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་མི་དམངས་ལུ་གསང་ བ་བཤད་ནི་འདི་དགོ་པ་ཡིན།

རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སྤྱི་ཚེ་ཀ་དང་སློག་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་སྤྱོད་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ ཐབས་ལམ་ དང་བཟང་སྤྱོད་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པ་ད་ འདི་ཡང་ལས་སྤྱོད་གདམ་སེལ་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏི་ཡིན། གདམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱོད་གི་ རང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་གཞོན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱོད་གི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་ གཞི་བཟོ་དགོ། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱོད་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཚུག་བསྐྱུལ་ད་ལུ་ མཐའ་འཁོར་ གནས་སྤངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞོན་ཉེན་མར་པལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅུགས་དགོ་པ་ཡིན། དེ་འབད་མ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱོད་མི་ཕྱེད་ ལཱ་འགན། བརྟེན་དང་སྟན་ལྷན་ལུ་ དེ་ལས་སྤྱོད་རྟོག་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འགུལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཚུད་དགོ་པ་ཡིན། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གཤམ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁ་གྲུབ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉོག་བཤད་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཁར་ ཁ་གྲུབ་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གཤམ་གཏོགས་འཆར་གཞི་དགོ། གཤམ་ གཏོགས་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁ་གྲུབ་ཡོད་མི་དོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་གཤམ་གཏོགས་འབད་ནི་འཆར་གཞི་ལས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་ཏི་ དན་ཐོ་དང་སྟན་ལྷན་ བསྐྱར་ཞིབ། ཚུས་ དབྱུད་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོ་པ་ཡིན།

འཛིགས་མེད་མེད་གོ་དབང་ཚུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚེ་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ རང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འབད་ དགོ་པ་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱོད་ཚུ་ཡང་།

- ༡༥ རྟོག་མ་ལ་ལུ་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ཚུ་ཚུ་འབྱུང་སའི་ས་ཁོངས་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི།
- ༢༥ ཏིང་ཏི་ཕྱིས་ལུ་ཅིག་རྟེན་རྒྱབ་ནི།
- ༣༥ སྤང་ཐལ་ལུ་སྤྱི་ཚེ་ཡིག་ཚང་དང་ལས་གཞི་པའི་སྤྱོད་ཁྱིམ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།
- ༤༥ གསར་ཁྱུང་རྒྱུ་ཁག་ འཛིགས་མེད་ཆོས་སྤྱི་ཐོད་འོག་ རི་ཏི་ལུ་ཚུ་བྱག་རྒྱབ་ནི།
- ༥༥ མང་རྩེ་ལ་ལུ་ས་ཁ་མཐོ་སའི་རྩ་ཐང་ཉམས་གསོ་འབད་ནི།